

കടിവെള്ളത്തിന് ഏടുക്കുന്ന ജലഗ്രോത്തുകളുടെ സംരക്ഷണം

203(949) ശ്രീ. ടി. വി. ഇബ്രാഹിം: താഴെ കാണുന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ജലവിഭാവ വകുപ്പുമന്ത്രി സദയം മറ്റൊരി നൽകുമോ?

(എ) ജർജ്ജിവൻ മിഷൻ ഉൾപ്പെടെ കടിവെള്ളത്തിനായി ഏടുക്കുന്ന ജലഗ്രോത്തുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികൾ വിശദമാക്കുമോ?

കടിവെള്ള ഗ്രോത്തുകൾ മലിനപ്പെടാതിരിക്കാൻ പരസ്യമോർഡുകൾ സ്ഥാപിച്ചും കമ്പിവേലി കെട്ടി സംരക്ഷിച്ചും മാധ്യമങ്ങൾ വഴി ബോധവൽക്കരണം നടത്തിയും നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചവരുണ്ട്. തുടാതെ ഗ്രാലൻ മുത്തിയാക്കൽ, വേനൽ കാലത്ത് താൽക്കാലിക തടയണ കെട്ടൽ എന്നിവ നടത്തി ഗ്രോത്തുകൾ ലഭ്യമായ ജലം സംരക്ഷിക്കുകയും ഉപ്പേരുള്ളം, ഓരോ ഗ്രോത്തുകൾ ബോധപൂർവ്വം മലിനപ്പെടുത്തുന്നത് ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടാൽ ബന്ധപ്പെട്ട പോലീസ്, റവന്യൂ അധികാരിക്കുള്ള അനിയിച്ച് ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചവരുണ്ട്.

(ബി) കടിവെള്ള പദ്ധതി മുഖ്യമായ വിതരണം ചെയ്യുന്ന വെള്ളത്തിന്റെ മുണ്ടിലും ഉപ്പേരുള്ളുന്നതിന് ഏതെല്ലാ സംവിധാനങ്ങളാണ് നിലവിലുള്ളതെന്ന് അനിയിക്കാമോ?

ഗ്രോത്തുകൾ നിന്നും ശേഖരിക്കുന്ന ജലം ശ്രദ്ധികരിച്ച് വിതരണം ചെയ്യുന്നതു വരെയുള്ള വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിൽ, തൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ ജലത്തിന്റെ മുണ്ടിലും പരിശോധിക്കുകയും ശ്രദ്ധവും സുരക്ഷിതവുമായ ജലമാണ് പൊതുജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തുന്നത് എന്ന് ഉറപ്പുകുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ജല ശ്രദ്ധിക്കരണ ശാലകളുള്ള കടിവെള്ള പദ്ധതികൾ മുഖ്യമായ അനോറ്റീറി വിതരണം ചെയ്യുന്ന വെള്ളത്തിന്റെ പ്രാഥമിക മുണ്ടിലും ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനായി ശ്രദ്ധിക്കരണ ശാലകളിൽ തന്നെ ലാബുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. മറ്റ് പദ്ധതികളിൽ ജലം അബനവിമുക്തമാക്കി അവക്ഷിപ്പി ചേരാറിന് ഉറപ്പുകുണ്ടാണ് വിതരണം ചെയ്യുന്നത്. വിതരണം ചെയ്യുന്ന കടിവെള്ളത്തിന്റെ മുണ്ടിലും ഉറപ്പുകുന്നതിനായി വാട്ടർ അനോറ്റീറിയുടെ കൂളിറ്റി കണ്ണഡോൾ വിഭാഗം തൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ പരിശോധന നടത്തി വരുന്നു. കടിവെള്ളത്തിന്റെ മുണ്ടിലും പരിശോധന നടത്താനായി എല്ലാ ജീലുകളിലും കൂളിറ്റി കണ്ണഡോൾ ലാബുകളും പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. പൂർണ്ണകൾ, പനിംഗ് സ്കൂൾഷൗകൾ വിതരണ ശ്രാവലയുടെ വിവിധ പോയിറ്റുകൾ എന്നിവയിൽ നിന്നും നിശ്ചിത ഇടവേളകളിൽ ജല സാമ്പത്തികൾ ശേഖരിച്ച് ഈ ലാബുകളിൽ പരിശോധിക്കുകയും ഘടകങ്ങളുടെ അളവ് എല്ലാം 10500-2012 ഗ്രാഫിക്കുകൾ പ്രകാരമാണോ എന്ന് ഉറപ്പുകുന്നുണ്ട്. ജൽ ജീവൻ മിഷൻ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി

ഗ്രാമിന മേഖലയിലുള്ള കിണർ, കഴൽ കിണർ തുടങ്ങിയ മറ്റ് കടിവെള്ള ശ്രോതസ്സുകളുടെ മൃഥനിലവാരം ഫീൽഡ് ടെസ്റ്റ് കിറ്റ് (FTK) ഉപയോഗിച്ച് പരിശോധിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി കുടംബഗ്രൂപ്പി യൂണിറ്റിനെ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. തുടക്കതു ഇത്തരം കടിവെള്ള ശ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുള്ള വെള്ളം ജല അതോടി റിയൂഡ് കൂളിറ്റി കൺട്രോൾ സബ് ജില്ലാ ലാബുകളിലും പരിശോധിക്കുന്നുണ്ട്. ഇൽ ജീവൻ മിഷൻ പദ്ധതിയിലൂൾപ്പെടുത്തി നടന്നവയെന്ന ഇത്തരം മൃഥനിലവാര പരിശോധന ഫലങ്ങൾ കേന്ദ്ര സർക്കാർ വെബ് പോർട്ടലിൽ അതുപെടുത്തി സമയം രേഖപ്പെടുത്തി വരുന്നു.

(സി) കടിവെള്ളത്തിന്റെ മൃഥനിലവാര പരിശോധനയ്ക്കായുള്ള ലാബുകൾ എല്ലാ ജില്ലകളിലും ലഭ്യമാണോ; ഇല്ലെങ്കിൽ അതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുമോ; വ്യക്തമാക്കാമോ?

കടിവെള്ളത്തിന്റെ മൃഥനിലവാര പരിശോധനയ്ക്കായുള്ള ലാബുകൾ എല്ലാ ജില്ലകളിലും ലഭ്യമാണ്.

തുറക്കാൻ മണ്ഡലത്തിലെ മെമനർ ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതികൾ

204(950) ശ്രീ. പി. ബാലചന്ദ്രൻ: താഴെ കാണാനു ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ജലവിഭവ വകുപ്പുമന്ത്രി സദയം മറുപടി നൽകുമോ:

(എ) തുറക്കാൻ മണ്ഡലത്തിൽ മെമനർ ഇറിഗേഷൻ വകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതികൾ എന്തെല്ലാമാണെന്ന് വിശദമാക്കാമോ;

(ബി) തുറക്കാൻ ചെറുകിട ജലസേചന പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുന്ന കാര്യം പരിശീലനയിലൂണ്ടോയെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ?

(എ & ബി) തുറക്കാൻ മണ്ഡലത്തിൽ മെമനർ ഇറിഗേഷൻ വകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതികളാണും തന്നെ നിലവിലില്ല. പരാതികൾ പരിശീലിച്ചും പ്രവൃത്തികളുടെ ആവശ്യകത അനാസ്ഥിച്ചും പദ്ധതികൾ എറുടുത്ത് നടപ്പിലാക്കുന്ന കാര്യം പരിശോധിക്കുന്നതാണ്.

നെയ്യാറ്റിൻകര മണ്ഡലത്തിലെ റിവർ മാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി

205(951) ശ്രീ. കെ. ആൻസ്റ്റർ: താഴെ കാണാനു ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ജലവിഭവ വകുപ്പുമന്ത്രി സദയം മറുപടി നൽകുമോ:

(എ) നെയ്യാറ്റിൻകര മണ്ഡലത്തിൽ റിവർ മാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി പ്രകാരം ഏതൊക്കെ പ്രവൃത്തികൾക്കാണ് ഭരണാനുമതി നൽകിയിട്ടുള്ളതെന്ന് വിശദമാക്കാമോ?